

Fotoportretten

Voor de komst van de fotografie konden alleen rijke burgers en regenten het zich veroorloven om een portret van zichzelf te laten schilderen of beeldhouwen. Na de uitvinding van de fotografie in 1837 kwam hier langzaam verandering is. Het werd nu voor iedereen mogelijk om een betaalbaar portret te laten maken door een fotograaf.

Deze fotoportretten waren aan het einde van de negentiende eeuw populair bij alle lagen van de bevolking. Mensen lieten zich fotograferen in het atelier van een fotograaf bij hun verloving, huwelijk of aan het begin van de militaire diensttijd.

Dienstplichtige soldaten lieten zich trots fotograferen in hun uniform van de infanterie of cavalerie. Het was vaak voor het eerst dat zij het ouderlijke huis voor lange tijd moesten verlaten en als afscheidscadeautje voor hun vader en moeder een foto achterlieten. Ook voor bruidsparen gold dat zij het ouderlijk huis verlieten en deze nieuwe stap in hun leven lieten vastleggen voor zichzelf en hun familieleden.

Het Rijksarchief in Noord-Holland te Haarlem bezit een kleine digitale collectie van dit soort foto's. Ze zijn afkomstig van bezoekers die bovendien informatie over de soldaat of het bruidspaar konden geven. Het Rijksarchief wil met het scannen van de foto's en het registreren van de gegevens deze waardevolle informatie vastleggen.

Om de gewoonten van huwelijken en trouwkleding te bestuderen zijn bruidsfoto's bijvoorbeeld een belangrijke bron van informatie. Uit de foto's blijkt dat tussen 1880-1914 alleen bruiden uit de rijke burgerij in een witte japon trouwden. Bruiden uit andere

Huwelijksfoto van Teunis Mouthaan en Jeanne Hello, 1904, collectie Noordhollands Archief

Instelling:
Rijksarchief in Noord-Holland

Publicatiedatum:
6 februari 2004

bevolkingslagen huwden in een zwarte japon, vaak met een witte sluier. Die zwarte jurken waren namelijk van kostbare stof en konden na het huwelijk ook bij andere gelegenheden gedragen worden. Pas in de jaren twintig en dertig droegen veel meer bruiden een witte jurk. Deze werden na het huwelijk vaak geveerd en vermaakt, zodat ze ook na de trouwerij gedragen kon worden. In de jaren '20 veranderde de **kledingmode** enorm. Korsetten werden afgeschaft en de "reformjurk" deed zijn intrede. De taille zakte, het model van de jurk werd recht en de rokken werden veel korter. Ook bruidsjurken werden kort, vaak wel gedragen met een lange sleep.

Tien jaar later veranderde de bruidsjurk alweer. Na de rechte jurken zijn dan aangesloten japonnen weer in de mode. Door de stof schuin te knippen en de jurken niet meer te voeren, vielen de japonnen zeer sluijk. De trouwjurken kregen een hele lange sleep onder invloed van foto's van filmdiva's. Na 1960 komt de bruidsmode los te staan van de heersende mode en is er een grote diversiteit te zien bij bruidskleding.

De collectie fotoportretten van militairen en bruidsparen en bijbehorende gegevens in het Rijksarchief geven niet alleen informatie over de geschiedenis van individuele personen. Zij maken de veranderingen in de tijd zichtbaar.

Annabella Meddens

Huwelijksfoto Smit-Hinten, 1916, collectie Noordhollands Archief

Huwelijksfoto Antoon-Lena, 1929, collectie Noordhollands Archief

Huwelijksfoto Nijhoff-Willekes, 1930, collectie Noordhollands Archief